

## **Тема: Поширені хвороби хутрових звірів. Екологічні заходи в кроле- і звірогосподарствах.**

### **План:**

#### **1. Заразні і незаразні хвороби звірів. Авітаміноз.**

**Збудники, перебіг і профілактики хвороб: паратиф (сальмонельоз), колібактеріоз, хвороба Ауескі, чума м'ясоїдних.**

#### **1. Заразні і незаразні хвороби звірів. Авітаміноз.**

Хвороби звірів поділяють на **незаразні**, що зв'язані з похибками годівлі, утримання і розведення тваринок, і **заразні**. Серед заразних виділяють інфекційні, інвазійні та протозойні захворювання.

*Сальмонельоз (паратиф)* - гостре контагіозне захворювання хутрових звірів, яке супроводжується враженням шлунково-кишкового тракту, печінки, збільшенням селезінки, підвищенням температури тіла. До зараження сальмонельозом найбільш сприйнятливі лисиці, песці, нутрії. Найбільш важко хворіють цуценята 30-50-денного віку.

Хворобу у хутрових звірів частіше викликають три типи сальмонел, які постійно перебувають в організмі і при ослабленні організму викликають хворобу. Основним джерелом зараження хутрових звірів є інфіковані корми, молоко, вода, а також хворі тварини і перехворілі.

Сальмонельоз протікає гостро, підгостро і хронічно. Залежно від перебігу хвороб хворі звірі гинуть через 7-14 днів (гостра форма) або через 3-4 тижні (хронічна).

Хворих і підозрілих на захворювання сальмонельозом звірів ізолюють і лікують. Як профілактичний засіб використовують полівалентну антитоксичну сироватку проти паратифу телят. Хворим звірам призначають антибіотики, серцеві та інші засоби. Шеди, клітки, будиночки старанно очищають і дезінфікують.

*Колібактеріоз* - широко розповсюджене захворювання серед молодняку хутрових звірів, особливо лисиць та песців. Супроводжується хвороба розладами шлунково-кишкового тракту, враженням органів дихання, центральної нервової системи.

Збудник колібактеріозу хутрових звірів - патогенні типи кишкової палички. Найбільш сприйнятливі до зараження цуценята песців і лисиць у перші 10 днів життя. Норки є стійкими до природного зараження.

Виникнення і розповсюдження проходить через корми, інфікованими штамми кишкової палички. Колібактеріоз частіше виникає у теплу пору року, протікає гостро і підгостро. Першими ознаками хвороби у новонароджених цуценят є загальна слабкість, кал рідкий, в ньому можна виявити бульбашки газу. У цуценят старшого віку ознаки захворювання розвиваються поступово. З лікувальною метою застосовують сироватку проти паратифу і колібактеріозу поросят, телят і ягнят у суміші з антибіотиками і вітамінами.

*Чума м'ясоїдних* - вірусна контагіозна хвороба, для якої характерна короткочасна лихоманка, запалення слизової оболонки очей, дихального та

харчотравного трактів, ураження центральної нервової системи. До хвороби сприйнятливі норки, лисиці, песці та інші види м'ясоїдних.

Збудник передається прямим контактним шляхом та через виділення хворих тварин та перехворілих. Клінічні ознаки чуми проявляються у вигляді лихоманки, підвищення температури тіла до 39,5-41 °С, звірі пригнічені, відмовляються від корму, деколи виникає рвота. За хронічного перебігу захворювання у звірів спостерігається нервова форма. При цьому є ознаки підвищеної чутливості, епілептоподібні напади, парези і паралічі задніх кінцівок.

Специфічних засобів лікування чуми на сьогодні немає. Неспецифічне лікування повинно бути направлене на зменшення інтоксикації організму хворих тварин і обмеження ускладнень захворювання. Для специфічної профілактики використовують різні вакцини. Вагомого значення у комплексі протиєпізоотичних заходів проти чуми надають дезінфекції.

*Хвороба Ауескі (псевдосказ)* - гостре інфекційне захворювання багатьох видів тварин, яке супроводжується враженням центральної нервової системи і різко вираженою сверблячкою шкіри. Збудник хвороби - вірус.

До хвороби Ауескі сприйнятливі норки, песці, лисиці та багато інших тварин.

Основним джерелом зараження звірів є хворі тварини та тварини-вірусоносії, зокрема: свині, велика і дрібна рогата худоба, коні. Зараження хутрових звірів найчастіше при поїданні сирих свинячих субпродуктів і неперевареної крові хворих на цю хворобу свиней.

Масові спалахи хвороби Ауескі серед звірів реєструються у літньо-осінній період. У хворих звірів відмічають звуження щілин та зіниць очей, розчухування шкіри в ділянці голови та шиї, значне виділення слини, параліч щелеп та гортані.

Внаслідок ураження центральної нервової системи спостерігаються парези та паралічі кінцівок. Хворі звірі гинуть через 1-8 годин після прояву перших клінічних ознак.

Для лікування хворих звірів застосовують глобулін проти хвороби Ауескі. Вакцинують також клінічно здорових тварин інактивованою вакциною проти хвороби Ауескі.

Важливим застережним заходом занесення збудника на звіроферму є обов'язкове виконання ветеринарно-санітарних заходів, контролю за якістю м'ясних продуктів, особливо свинячих, які згодовують звірам тільки після проварювання. Клітки, будиночки, реманент обпалюють і дезінфікують.